

ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Θέμα: Μέγα Αλέξανδρος

Όνοματεπώνυμο: Μαριάννα Ιωάννου

Σχέδιο Μαθήματος: Μέγα Αλέξανδρος

Τάξη: Δ

Μάθημα: Ιστορία

Διάρκεια: 7Χ40

Σύντομη Περιγραφή περιεχομένου:

Η παρούσα πρόταση μαθησιακής διαδικασίας αναφέρεται στο μάθημα της Ιστορίας σε Δ΄ τάξη και έχει ως θέμα το Μέγα Αλέξανδρο. Τα κεφάλαια που θα διδαχθούν είναι τα ακόλουθα από το βιβλίο ιστορίας του μαθητή της Δ΄ τάξης «Στα αρχαία χρόνια»:

- Κεφάλαιο 31: Ο Μ. Αλέξανδρος καταλαμβάνει τη Μ. Ασία και την Αίγυπτο
- Κεφάλαιο 32: Η πορεία προς την Ινδία. Το τέλος της εκστρατείας
- Κεφάλαιο 33: Ο θάνατο του Μ. Αλεξάνδρου

Γενικός σκοπός του μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι να βοηθήσει τους μαθητές να γνωρίσουν και να εκτιμήσουν τον ιστορικό βίο μιας μεγάλης προσωπικότητας όπως αυτής του Μέγα Αλέξανδρου και τα γεγονότα που συνδέονται με αυτόν και να διαμορφώσουν εθνική συνείδηση ως μέλη του ελληνικού έθνους. Παράλληλα σκοπός του μαθήματος είναι η προώθηση στόχων του μαθημάτων μέσω των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας. Το ευκαίιο είναι μέσα από αυτές τις δραστηριότητες, οι μαθητές να κατανοούν, να παράγουν να ερμηνεύουν και να κρίνουν ιστορικά γεγονότα με τρόπους που διαφέρουν από, αλλά και ενισχύουν τους παραδοσιακούς.

ΣΤΟΧΟΙ

ΓΝΩΣΙΟΛΟΓΙΚΟΙ

Κεφάλαιο 31: Ο Μ. Αλέξανδρος καταλαμβάνει τη Μ. Ασία και την Αίγυπτο

Στόχοι:

Οι μαθητές να

1. γνωρίσουν την προσωπικότητα του Μ. Αλεξάνδρου.
2. εκτιμήσουν τις ενέργειες που έκανε για την προετοιμασία της εκστρατείας του.
3. γνωρίσουν το οργανωτικό έργο του Μ. Αλεξάνδρου και τα σχέδιά του.
4. γνωρίσουν τα σημαντικότερα πολεμικά γεγονότα και την πορεία της εκστρατείας μέχρι την επίσκεψή του στην Αίγυπτο.
5. γνωρίσουν και να εκτιμήσουν τους λόγους στους οποίους οφείλονταν οι νίκες των Ελλήνων.

Κεφάλαιο 32: Η πορεία προς την Ινδία. Το τέλος της εκστρατείας

Στόχοι:

Οι μαθητές να

1. γνωρίσουν τα σημαντικότερα πολεμικά γεγονότα και την πορεία της εκστρατείας του Μ. Αλεξάνδρου.
2. γνωρίσουν το οργανωτικό του έργο, τα σχέδιά του καθώς και το τέλος της εκστρατείας του.

Κεφάλαιο 33: Ο θάνατος του Μ. Αλεξάνδρου

Στόχοι:

Οι μαθητές να

1. γνωρίσουν το οργανωτικό έργο του Αλεξάνδρου.
2. γνωρίσουν το τέλος του Αλεξάνδρου.
3. επισημάνουν τα αποτελέσματα της εκστρατείας και να τα διαχωρίσουν σε θετικά και αρνητικά.
4. διαπιστώσουν και να εκτιμήσουν τη σπουδαιότητα της εκστρατείας για τη διάδοση του ελληνικού πολιτισμού.

ΑΛΛΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθητές να

1. αναπτύξουν τα ενδιαφέροντα, τις κλίσεις, τις δεξιότητες, τα ταλέντα και άλλες ειδικές ικανότητές τους.
2. αναπτύξουν τη δημιουργικότητά, που, μέσα από οργανωμένες δραστηριότητες, προάγει την έρευνα, την ανακάλυψη και τη χαρά της μάθησης.
3. αναπτύξουν δεξιότητες συνεργασίας και έρευνας. Να μάθουν, δηλαδή, τα παιδιά να εντοπίζουν τις κατάλληλες πληροφορίες και να απαντούν σωστά σε ερωτήσεις.
4. αναπτύξουν δεξιότητες διερεύνησης θεμάτων και διαχείρισης πληροφορίας.
5. αναπτύξουν δεξιότητες χρήσης προγραμμάτων στον ηλεκτρονικό υπολογιστή.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΠΕ

Οι μαθητές να

1. γνωρίσουν το πρόγραμμα PowerPoint και να παρουσιάσουν ένα θέμα χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα αυτό. Συγκεκριμένα να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τη:
  - δημιουργία προτύπου σχεδίασης (design template)
  - εισαγωγή εικόνας – βίντεο – ήχου – καλλιτεχνικών γραμμάτων (WordArt)
  - εισαγωγή υπερσυνδέσμων (hyperlinks)
  - δημιουργία κουμπιών δράσης (Action Buttons)
  - εισαγωγή – διαγραφή – μετακίνηση διαφάνειας
2. αναζητήσουν πληροφορίες μέσω του διαδικτύου από επιλεγμένες ιστοσελίδες.
3. εξοικειωθούν με τη χρήση λογισμικών όπως είναι οι ηλεκτρονικές εγκυκλοπαίδειες κλπ.
4. εξοικειωθούν στην εφαρμογή ασκήσεων στο πρόγραμμα Hot Potatoes.

Προαπαιτούμενες γνώσεις

Να μπορούν οι μαθητές να θέτουν σε λειτουργία τον ηλεκτρονικό υπολογιστή και να ανοίγουν κάποιο πρόγραμμα. Επίσης να μπορούν να χρησιμοποιούν ικανοποιητικά το πληκτρολόγιο.

Γενική Μεθοδολογία της μάθησης

Σε πρώτη φάση τα παιδιά συνεργάζονται για την επισήμανση των κυριότερων γεγονότων από ένα γενικότερο πλαίσιο πληροφοριών, στη συνέχεια ετοιμάζουν τη παρουσίασή τους και αναζητούνται λύσεις σε ότι αφορά στην εισαγωγή και παρουσίαση των πληροφοριών με σκοπό την αποτελεσματικότερη αφομοίωση της πληροφορία. Ακολούθως θα γίνει παρουσίαση των εργασιών τους στην τάξη και στη συνέχεια οι μαθητές θα ασχοληθούν με διαδραστικές εργασίες πάνω στο θέμα που μελετούν.

Ρόλος των μαθητών

Το μάθημα αυτό ακολουθεί τη μαθητοκεντρική προσέγγιση αφού επιτρέπει στους μαθητές να οικοδομήσουν μόνοι τους τη γνώση. Δεν παρέχονται οι πληροφορίες στους μαθητές αλλά αντίθετα οι μαθητές πρέπει να ερευνήσουν, να αξιολογήσουν τις πληροφορίες που συγκέντρωσαν και να αξιοποιήσουν τους απαιτούμενες για το θέμα τους. Οι μαθητές συνεργάζονται και ενεργοποιούνται μέσα στις ομάδες τους και υπευθυνοποιούνται. Θα ετοιμάσουν τις παρουσιάσεις των μαθημάτων και αυτοί θα αναλάβουν ηγετικό ρόλο στη διδασκαλία. Παράλληλα οι μαθητές θα έχουν το ρόλο και του κριτή όπου κάθε φορά θα καλούνται να αναφέρουν τα θετικά και αρνητικά των παρουσιάσεων των συμμαθητών τους αλλά και των ίδιων αφού κάθε ομάδα θα αυτοαξιολογείται.

Ρόλος εκπαιδευτικού

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού δεν είναι ο παραδοσιακός, αυτού του παντογνώστη που θα προσφέρει έτοιμη τη γνώση στο μαθητή. Αντίθετα ο εκπαιδευτικός οργανώνει με τέτοιο τρόπο τη μάθηση και το μαθησιακό περιβάλλον και οργανώνει τις ομάδες. Παρέχει κίνητρα, συμβουλεύει και καθοδηγεί, ενισχύει και ανατροφοδοτεί τους μαθητές καθώς εργάζονται στις ομάδες.

ΠΟΡΕΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Μάθημα 1^ο

Χρόνος: 2Χ40

Σε προηγούμενο μάθημα έχει διδαχθεί το κεφάλαιο 30: Η Μακεδονία, μια νέα ελληνική δύναμη. Στο κεφάλαιο αυτό οι μαθητές γνώρισαν τις προσπάθειες του Φίλιππου Β΄, πατέρα του Μ. Αλέξανδρου να ενώσει όλες τις ελληνικές πόλεις υπό την ηγεσία του για να αντιμετωπίσουν τους Πέρσες. Οι μαθητές είδαν ότι η προσπάθεια του Φίλιππου Β΄ διακόπτεται από τη δολοφονία του και την εξουσία αναλαμβάνει ο γιος του Αλέξανδρος ο οποίος στη συνέχεια ονομάζεται Μέγας Αλέξανδρος.

Η εκπαιδευτικός προβληματίζει τα παιδιά γιατί ο Αλέξανδρος ονομάστηκε Μέγας. Αφού ακούσει τις απόψεις των μαθητών, τους λέει ότι θα χωριστούν σε ομάδες για να ερευνήσουν, να συλλέξουν πληροφορίες και να παρουσιάσουν αυτές τις πληροφορίες για αυτόν το Μακεδόνα βασιλιά και το έργο του, που οδήγησε τους μεταγενέστερούς του να τον ονομάσουν Μέγα.

Οι μαθητές χωρίζονται σε έξι ομάδες των τριών ατόμων. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει ένα θέμα. Η εκπαιδευτικός θα αφιερώσει το πρώτο σαραντάλεπτο για να εργαστούν οι μαθητές στην τάξη στις ομάδες τους. Κάθε ομάδα παίρνει ένα καθοδηγητικό φύλλο εργασίας με βασικές ερωτήσεις οι οποίες θα τους βοηθήσουν να εντοπίσουν τις βασικές πληροφορίες γύρω από το θέμα τους. Αυτές τις πληροφορίες θα χρησιμοποιήσουν αργότερα οι μαθητές για να ετοιμάσουν την παρουσίασή τους στο πρόγραμμα PowerPoint με τη βοήθεια καθοδηγητικών φύλλων για τη χρήση του προγράμματος που ετοιμάστηκαν από την εκπαιδευτικό.

Τα θέματα για τις ομάδες είναι τα ακόλουθα:

1. Γέννηση και πρώτα χρόνια
2. Οικογένεια του Μ. Αλεξάνδρου
3. Παιδεία
4. Η εκστρατεία στην Ασία και η κατάκτηση της Αιγύπτου

5. Η πορεία προς την Ινδία. Το τέλος της εκστρατείας.
6. Ο θάνατος του Μ. Αλεξάνδρου.

Το πρώτο αυτό μάθημα θα γίνει στο εργαστήριο Η.Υ που διαθέτει το σχολείο για να μπορούν όλες οι ομάδες να δουλέψουν με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Για τη συλλογή πληροφοριών θα αξιοποιηθούν τα ακόλουθα:

1. Βιβλίο μαθητής «Στα αρχαία χρόνια»
2. Ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια Ερμής
3. Εκπαιδευτικό λογισμικό Μέγας Αλέξανδρος – Η εποποιία του Ελληνισμού, παραγωγή MLS
4. Ηλεκτρονικές σελίδες όπως οι πιο κάτω:

<http://ime.gr>

<http://alexanderthegreat.gr>

Για τις παρουσιάσεις των μαθητών η εκπαιδευτικός θα τους δώσει σχετικές εικόνες τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιήσουν για να εμπλουτίσουν την εργασία τους.

Αφού οι μαθητές εντοπίσουν τις πληροφορίες που τους ζητούν τα φύλλα εργασίας τους θα ετοιμάσουν μια μικρή παρουσίαση στο πρόγραμμα PowerPoint αξιοποιώντας τις οδηγίες που τους παρέχονται από τα καθοδηγητικά φύλλα που τους δόθηκαν. Κάθε ομάδα θα ετοιμάσει ξεχωριστή παρουσίαση, στη συνέχεια όμως οι παρουσιάσεις θα ενωθούν για να γίνουν μια ενιαία εργασία. Σε κάποιες περιπτώσεις τα φύλλα παρουσίασης στο πρόγραμμα PowerPoint θα ενωθούν μεταξύ τους με Hyperlinks.

Η εκπαιδευτικός θα διαδραματίζει ρόλο καθοδηγητή στην εργασία των μαθητών και θα προσφέρει βοήθεια όταν της ζητηθεί.

* Σε περίπτωση που ένα σαραντάλεπτο δεν είναι αρκετό για να ολοκληρωθεί η εργασία, η εκπαιδευτικός μπορεί να αφιερώσει και δεύτερο σαραντάλεπτο για να ολοκληρώσουν όλες οι ομάδες την παρουσίασή τους.

Μάθημα 2^ο

Χρόνος: 2Χ40

Το μάθημα θα αρχίσει με παρουσιάσεις από τους μαθητές. Αρχικά θα παρουσιάσει η πρώτη ομάδα την εργασία της με θέμα «Γέννηση και παιδικά χρόνια», θα ακολουθήσει η δεύτερη ομάδα με θέμα «Οι γονείς του Αλέξανδρου» και θα ακολουθήσει η τρίτη ομάδα με θέμα «Παιδεία».

Μετά το τέλος των παρουσιάσεων η εκπαιδευτικός θυμίζει το τραγικό τέλος του Φίλιππου Β΄ και την άνοδο στην εξουσία του Αλέξανδρου. Η εκπαιδευτικός κεντρίζει το ενδιαφέρον των μαθητών με τον ακόλουθο προβληματισμό: *«Θα συνέχιζε άραγε ο Αλέξανδρος το όραμα του πατέρα του ή θα το εγκατέλειπε;»*

Αναλαμβάνει η τέταρτη ομάδα να λύσει τον προβληματισμό μας παρουσιάζοντας το θέμα της «Η εκστρατεία στην Μ. Ασία και η κατάκτηση της Αιγύπτου». Η παρουσίαση του θέματος θα γίνει μέσα από τις διαφάνειες που ετοίμασαν οι μαθητές. Μετά το τέλος της παρουσίασης από τους μαθητές η εκπαιδευτικός θα υποβάλει ερωτήσεις κατανόησης και κρίσης στην ολομέλεια της τάξης. Οι ερωτήσεις αυτές θα μπορούσαν να είναι οι ακόλουθες:

- Γιατί νομίζετε ο Αλέξανδρος θέλησε να πραγματοποιήσει το όνειρο του πατέρα του;
- Ποια στοιχεία του χαρακτήρα του πιστεύετε ότι τον βοήθησαν να πραγματοποιήσει τα σχέδιά του;
- Ποιο ήταν το έργο του που τον έκανε ιδιαίτερα γνωστό;
- Γιατί κατά τη γνώμη σας ο Αλέξανδρος επέλεξε να προχωρήσει προς την Αίγυπτο αντί να καταδιώξει το Δαρείο;

Στο τέλος η εκπαιδευτικός θα κάνει αναφορά στη σύσταση του στρατεύματος του Μ. Αλέξανδρου αλλά και της πομπής που τον ακολουθούσε χρησιμοποιώντας παρουσίαση στο PowerPoint.

Θα τους μιλήσει για την Αλεξάνδρεια που έκτισε ο Αλέξανδρος στην Αίγυπτο.

Οι μαθητές θα συμπληρώσουν τις εργασίες 1, 2, 3 στη σελίδα 38 του τετραδίου εργασιών ενώ μια ομάδα θα κάνει τις εργασίες 1 και 3 ηλεκτρονικά στο παιχνίδι που ετοιμάστηκε από την εκπαιδευτικό αξιοποιώντας το πρόγραμμα Hot Potatoes 6. Η άσκηση 1 είναι άσκηση αντιστοίχισης και η άσκηση 3 είναι σταυρόλεξο.

Μάθημα 3^ο

Χρόνος: 1X40

Η εκπαιδευτικός κεντρίζει το ενδιαφέρον των μαθητών για το τι έγινε στη συνέχεια της εκστρατείας του Μ. Αλεξάνδρου. Αναλαμβάνει η πέμπτη ομάδα να παρουσιάσει το θέμα « Η πορεία προς την Ινδία και το τέλος της εκστρατείας» αξιοποιώντας την παρουσίασή τους που ετοίμασαν στο PowerPoint. Αφού ολοκληρώσει η ομάδα την παρουσίασή της η εκπαιδευτικός θα υποβάλει ερωτήσεις κατανόησης και κρίσεως σε αυτά που έχουν λεχθεί. Κάποιες από τις ερωτήσεις της εκπαιδευτικού θα μπορούσαν να είναι οι ακόλουθες:

- Σε ποια μέρη έφτασε ο Αλέξανδρος κατά τη διάρκεια της εκστρατείας του;
- Τι προβλήματα νομίζετε ότι αντιμετώπισε σ' αυτό το δύσκολο έργο;
- Γιατί νομίζετε ο Μ. Αλέξανδρος άλλαξε συμπεριφορά;
- Γιατί τελικά αναγκάστηκε να σταματήσει και να γυρίσει πίσω;
- Πώς κρίνετε εσείς αυτή του την απόφαση;

Μετά το τέλος αυτής της παρουσίασης θα μπορούσε να γίνει παρουσίαση της πορείας του Μ. Αλεξάνδρου από το εκπαιδευτικό λογισμικό «Μέγα Αλέξανδρος: Η εποποιΐα του Ελληνισμού» παραγωγή MLS για καλύτερη κατανόηση του χωρικού πλαισίου μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκε η εκστρατεία.

Μετά το τέλος του κεφαλαίου οι μαθητές θα κάνουν τις εργασίες 1, 2, 3 στη σελίδα 39 του τετραδίου εργασιών. Η εργασία 1 ζητά από τους μαθητές να σημειώσουν με κόκκινα βέλη την πορεία του Μ. Αλεξάνδρου μέχρι την επιστροφή στα Σούσα. Η άσκηση 2 ζητά από τους μαθητές να συμπληρώσουν την ιστορική γραμμή με τη χρονολογία της κάθε μάχης ενώ η άσκηση 3 ζητά να φανταστούν πως είναι δημοσιογράφοι της εποχής και παίρνουν συνέντευξη από το Μ. Αλέξανδρο. Η τρίτη άσκηση μπορεί να γίνει στο Power Point όπου οι μαθητές με τη χρήση των callouts μπορούν να ετοιμάσουν ένα διάλογο ανάμεσα στο δημοσιογράφο και το Μέγα Αλέξανδρο σε διαφάνειες που έχουν από πριν ετοιμαστεί από την εκπαιδευτικό και οι ίδιοι να προσθέτουν τα συννεφάκια και να γράφουν μέσα τις ερωτήσεις τους και

πιθανές απαντήσεις από το Μ. Αλέξανδρο. Οι εργασίες τους μπορούν να τοποθετηθούν στην πινακίδα της τάξης.

Μάθημα 4^ο

Χρόνος: 1X40

Η εκπαιδευτικός κεντρίζει το ενδιαφέρον των μαθητών με την ακόλουθη ερώτηση: «Άραγε τι έκανε ο Μέγα Αλέξανδρος μετά το τέλος της εκστρατείας του. Θα δοκίμαζε να συνεχίσει ή θα επέστρεψε στην Πέλλα;». Η έκτη ομάδα αναλαμβάνει να μας παρουσιάσει τι έκανε στη συνέχεια ο Μ. Αλέξανδρος και το πρόωρο θάνατό του.

Αφού παρουσιαστεί από τους μαθητές το τέλος του μεγάλου στρατηλάτη και το γεγονός ότι δεν άφησε διάδοχο η εκπαιδευτικός θα ζητήσει από τους μαθητές να προβληματιστούν για τα ωφελήματα που μπορεί να είχε μια τέτοια εκστρατεία αλλά και τα αρνητικά από μια τέτοια μεγάλη εκστρατεία. Οι μαθητές εκφράζουν τις απόψεις τους. Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός τους ζητά να διαβάσουν μόνοι τους το κείμενο και να εντοπίσουν τις αλλαγές που προκαλούνται από την εκστρατεία του Μ. Αλεξάνδρου. Υποβάλλονται από την εκπαιδευτικό ερωτήσεις κρίσεως:

1. Πώς θα χαρακτηρίζατε εσείς τον Αλέξανδρο;
2. Πώς νομίζετε αισθάνθηκαν οι Έλληνες για τα κατορθώματα του Αλέξανδρου;

Η εκπαιδευτικός μπορεί να αναφέρει μύθους που σχετίζονται με το Μ. Αλέξανδρο όπως το λαϊκό μύθο του Αλέξανδρου με τη γοργόνα.

Οι μαθητές συμπληρώνουν τις εργασίες 1 και 2 της σελίδας 40 στο τετράδιο εργασιών. Η άσκηση 1 ζητά από τους μαθητές να γράψουν αν είναι σωστή ή λάθος η δήλωση. Η άσκηση 2 ζητά από τους μαθητές να χωρίσουν τις δηλώσεις ανάλογα αν είναι αρνητικό ή θετικό αποτέλεσμα της εκστρατείας του Μ. Αλεξάνδρου. Οι ασκήσεις αυτές θα υπάρχουν και σε ηλεκτρονική μορφή στο πρόγραμμα Hot Potatoes 6 και μια ομάδα κάθε φορά θα τις λύσει στον ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Με το τέλος της ενότητας οι μαθητές θα κάνουν την επαναληπτική εργασία 4 της σελίδας 42 που έχει τη μορφή σταυρόλεξου. Η εργασία αυτή θα βρίσκεται και σε ηλεκτρονική μορφή για να λυθεί από κάποια ομάδα. Επίσης η εκπαιδευτικός θα

ετοιμάσει σε ηλεκτρονική μορφή στο πρόγραμμα Hot Potatoes ένα μικρό κείμενο συμπλήρωση ως εργασία αξιολόγησης.

Το σχολείο διαθέτει τη δική του ιστοσελίδα στον κυβερνοχώρο. Θα μπορούσαν οι εργασίες των μαθητών να «δημοσιευτούν» στην ιστοσελίδα του σχολείου. Αυτό θα αποτελούσε ένα επιπλέον κίνητρο για τους μαθητές για να εργαστούν με περισσότερο μεράκι και ενδιαφέρον για το καλύτερο αποτέλεσμα.

Θα μπορούσε να δοθεί στους μαθητές ένα έντυπο αξιολόγησης όπου οι μαθητές θα αξιολογούν με απλό τρόπο τις παρουσιάσεις που γίνονται από άλλες ομάδες με βάση κάποια κριτήρια π.χ. τη δημιουργικότητα, τη σαφήνεια και άλλους τομείς αλλά και ένα έντυπο όπου η κάθε ομάδα θα αυτοαξιολογείται μετά που θα ολοκληρώνει την ομαδική της εργασία και παρουσίαση. Τα έντυπα αξιολόγησης μπορούν να συζητιούνται στην τάξη και να δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να κρίνουν τα θετικά και αρνητικά των παρουσιάσεων. Η αξιολόγηση αλλά και η αυτοαξιολόγηση βοηθά τους μαθητές να καλλιεργήσουν τις μεταγνωστικές τους δεξιότητες.

Προστιθέμενη αξία των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας

Οι νέες τεχνολογίες, που ολοένα και κερδίζουν χώρο στην εκπαίδευση, δεν πρέπει να θεωρηθούν ως απλό προσάρτημα του μαθησιακού περιβάλλοντος, που χρησιμοποιείται χάριν της απλής τεχνολογικής αναβάθμισής του γιατί η τεχνολογία από μόνη της, ανεξάρτητα από την ποιότητα και την εμβέλειά της, έχει περιορισμένες δυνατότητες για υποστήριξη της μάθησης. Αντίθετα η τεχνολογία πρέπει να χρησιμοποιείται ως σημαντικό μαθησιακό εργαλείο, που έχει σε επιλεγμένες διδακτικές περιπτώσεις, δυνατότητες «προστιθέμενης αξίας» και που ενισχύει τα μαθησιακά αποτελέσματα και παρέχει πρόσθετη αξία στη διδασκαλία και μάθηση.

Στην παρούσα εργασία υποβάλλεται μια πρόταση μαθησιακής διδασκαλίας με την υποστήριξη τεχνολογιών πληροφορίας και τεχνολογίας. Χάρη στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία το περιβάλλον μάθησης μετατρέπεται από δασκαλοκεντρικό σε μαθητοκεντρικό αφού επιτρέπει στα ίδια τα παιδιά να οικοδομήσουν μόνα τους τη γνώση. Καταργείται η μονόδρομη παροχή πληροφοριών αλλά εκπαιδευτικοί και μαθητές έχουν τη δυνατότητα να εμβαθύνουν σε πρωτόγνωρες και ουσιαστικές μορφές μάθησης προσφέροντας δυνατότητες για ενεργοποίηση του γνωστικού δυναμικού και των μηχανισμών μάθησης των ατόμων. Ενισχύεται η αλληλεπίδραση των μαθητών και του κάθε μαθητή με τον εκπαιδευτικό. Προσφέρονται προσομοιωτικές δραστηριότητες όπου ο μαθητής αποκτά εμπειρία για καταστάσεις και φαινόμενα που δεν είναι δυνατό να έχει δια ζώσης. Ενθαρρύνεται η δημιουργικότητα. Με τη χρήση των τεχνολογικών εργαλείων στη μαθησιακή διαδικασία ο μαθητής συνειδητοποιεί τι κάνει, γιατί το κάνει και ενισχύει έτσι τις μεταγνωστικές του δεξιότητες.

Τα προγράμματα που θα αξιοποιηθούν σ' αυτή την πρόταση μαθησιακής διαδικασίας με την υποστήριξη τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας είναι

- το πρόγραμμα Power Point.

Το Power Point είναι ένα πρόγραμμα παρουσιάσεων το οποίο μπορεί να συνδυάζει μαζί με το κείμενο εικόνα, ήχο, κίνηση και βίντεο. Είναι αρκετά απλό στη χρήση και μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο από τους εκπαιδευτικούς, όσο και από τους μαθητές για την παρουσίαση κάποιου καινούριου θέματος, αποτελεσμάτων ερευνών ή οποιασδήποτε άλλης εργασίας (project) που έχουν κάνει οι μαθητές. Σ' αυτή την

περίπτωση το πρόγραμμα Power Point θα αξιοποιηθεί από τα ίδια τα παιδιά για να δημιουργήσουν παρουσιάσεις για το θέμα τους τις οποίες στη συνέχεια θα παρουσιάσουν μπροστά στους συμμαθητές τους.

Πέρα από την εξοικείωση των παιδιών με τις νέες τεχνολογίες αυτή η δραστηριότητα έχει προστιθέμενη αξία πρωταρχικά σε σχέση με τους στόχους του μαθήματος που εξυπηρετεί. Αυξάνει την ενεργητική συμμετοχή του μαθητή, προσφέρει διαδραστικότητα, ευελιξία και εποπτικότητα στην όλη διαδικασία. Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες για να ερευνήσουν και να ετοιμάσουν την παρουσίασή τους. Οι ίδιοι παίρνουν πρωταρχικό ρόλο στη διδασκαλία αφού παρουσιάζουν το θέμα που θα μελετηθεί. Μπαίνουν στη διαδικασία από ένα όγκο πληροφοριών να επιλέξουν τις απαραίτητες για το θέμα τους πληροφορίες και να τις παρουσιάσουν. Το πρόγραμμα με τις δυνατότητες που προσφέρει είναι πιο διασκεδαστικό και ενδιαφέρον για τα παιδιά και τους κεντρίζει το ενδιαφέρον.

➤ το διαδίκτυο

Το Διαδίκτυο είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο από δίκτυα ηλεκτρονικών υπολογιστών σε διάφορες χώρες που έχουν συνδεθεί μεταξύ τους για να μοιράζονται πληροφορίες (κειμένου, εικόνας, βίντεο, ήχου). Το Διαδίκτυο αποτελείται από μικρότερα τοπικά δίκτυα που επικοινωνούν μεταξύ τους. Σε κάθε δίκτυο υπάρχει ένας δυνατός κεντρικός ηλεκτρονικός υπολογιστής (διακομιστής-server) με τον οποίο είναι συνδεδεμένοι όλοι οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές του δικτύου ο οποίος επιτρέπει την μεταξύ τους επικοινωνία 24 ώρες την ημέρα.

Μια από τις σημαντικότερες υπηρεσίες του διαδικτύου που θα αξιοποιηθεί σ' αυτό το μάθημα είναι η παροχή πληροφοριών (Παγκόσμιος Ιστός Αράχνης-World Wide Web): ένα σύστημα συνδεδεμένων ιστοσελίδων που περιέχουν πληροφορίες.

Η προστιθέμενη αξία του διαδικτύου είναι ότι χάρη σ' αυτό οι μαθητές μπορούν να έχουν πρόσβαση σε δεκάδες πληροφορίες γύρω από το θέμα τους εύκολα και γρήγορα. Η εκπαιδευτικός φροντίζει όμως να κατευθύνει τους μαθητές σε επιλεγμένες ιστοσελίδες κατάλληλες για την ηλικία τους με πληροφορίες για το θέμα τους. Τις πλείστες φορές οι πληροφορίες παρουσιάζονται με ελκυστικό τρόπο, με εικόνες και γραφικά κάτι που κεντρίζει το ενδιαφέρον των μαθητών. Επιπλέον οι μαθητές αναπτύσσουν δεξιότητες αναζήτησης πληροφοριών και διερεύνησης.

Επίσης το διαδίκτυο προσφέρει την ευκαιρία στους μαθητές να παρουσιάσουν τις εργασίες τους και έξω από τα πλαίσια της τάξης. Το σχολείο διαθέτει τη δική του σελίδα στον κυβερνοχώρο στην οποία παρουσιάζεται μέρος της δουλειάς του σχολείου και κυρίως των μαθητών. Έτσι η ιδέα, της δημοσίευσης, κατά κάποιο τρόπο των εργασιών των μαθητών, θα προκαλούσε μεγαλύτερο ενδιαφέρον στα παιδιά αφού θα μπορούσαν τις εργασίες τους αυτές να τις δουν και πρόσωπα της οικογένειάς τους κάτι που τα ενθουσιάζει.

➤ το πρόγραμμα Hot Potatoes

Το λογισμικό “Hot Potatoes” είναι ένα πακέτο πέντε συγγραφικών εργαλείων που δίνουν τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να δημιουργούν διαδραστικές δραστηριότητες στις οποίες οι μαθητές θα έχουν πρόσβαση με τη χρήση ενός απλού φυλλομετρητή χωρίς καν να είναι απαραίτητη η σύνδεση στο διαδίκτυο (εφόσον βέβαια αποθηκευτούν στο δίκτυο του εργαστηρίου) αφού οι ασκήσεις φυλάγονται με τη μορφή ιστοσελίδας (htm). Η δημιουργία αυτών των ασκήσεων στηρίζεται στις γλώσσες προγραμματισμού html και java που δουλεύουν στο παρασκήνιο και έτσι ο δημιουργός των ασκήσεων δεν χρειάζεται να γνωρίζει κάποια από αυτές τις δύο γλώσσες προγραμματισμού. Το μόνο που χρειάζεται είναι να εισάγετε τα δεδομένα σας - κείμενο, ερωτήσεις, απαντήσεις, κτλ - και τα προγράμματα θα δημιουργήσουν τις ιστοσελίδες για σας. Είναι πολύ εύκολο πρόγραμμα για να αξιοποιηθεί από τον εκπαιδευτικό και πολύ φιλικό στο χρήστη.

Στο πρόγραμμα αυτό θα δοθούν πολλές από τις εργασίες του τετραδίου εργασιών των κεφαλαίων 31-33 της ιστορίας της Δ΄ δημοτικού. Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να «παίξουν» με τις εργασίες σε ένα διαφορετικό περιβάλλον από αυτό που τους προσφέρει το παραδοσιακό βιβλίο. Πάνω από όλα όμως οι εργασίες στο πρόγραμμα Hot Potatoes παρέχουν ανατροφοδότηση στο μαθητή σε σχέση με αυτές που γίνονται στο χαρτί. Η δυνατότητα που προσφέρει το πρόγραμμα να δίνεται και βαθμολογία για την εργασία κεντρίζει περισσότερο το ενδιαφέρον των μαθητών.

Επίλογος

Η χρήση του υπολογιστή στην τάξη, όχι μόνο καταπολεμά τον τεχνολογικό αναλφαριθμητισμό, αλλά κυρίως, διευρύνει τον τρόπο διδασκαλίας και μάθησης, παρέχοντας ποικίλους ρόλους στο μαθητή και στο δάσκαλο. Μαθαίνοντας με τον υπολογιστή, ο μαθητής αποκτά άμεσες εμπειρίες και μαθαίνει μέσα από τις εμπειρίες αυτές. Ο υπολογιστής του παρέχει τη δυνατότητα να ερευνά, να παίρνει άμεση ανατροφοδότηση και να αυτοαξιολογείται. Ενισχύεται η κοινωνικοποίηση του μέσα από την ομαδική εργασία και τη συνεργασία και αποκτά ισχυρά κίνητρα για μάθηση, παρέχοντας την ευκαιρία στον εαυτό του να λειτουργεί κριτικά και αυτόνομα μέσα στην κοινωνία της τεχνολογικής πληροφόρησης.

